

Kde najdete další informace:

Vydala Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava z.s.p.o.

Projekt „Zvýšení kvality, rozšíření nabídky a prezentace destinace Jižní Morava“ byl realizován za příspěví prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.“

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

© Jižní Morava – fotobanka: autoři Jan Brettschneider, Projekt AUSTERLITZ – Michaela Wecker, GoFromBrno

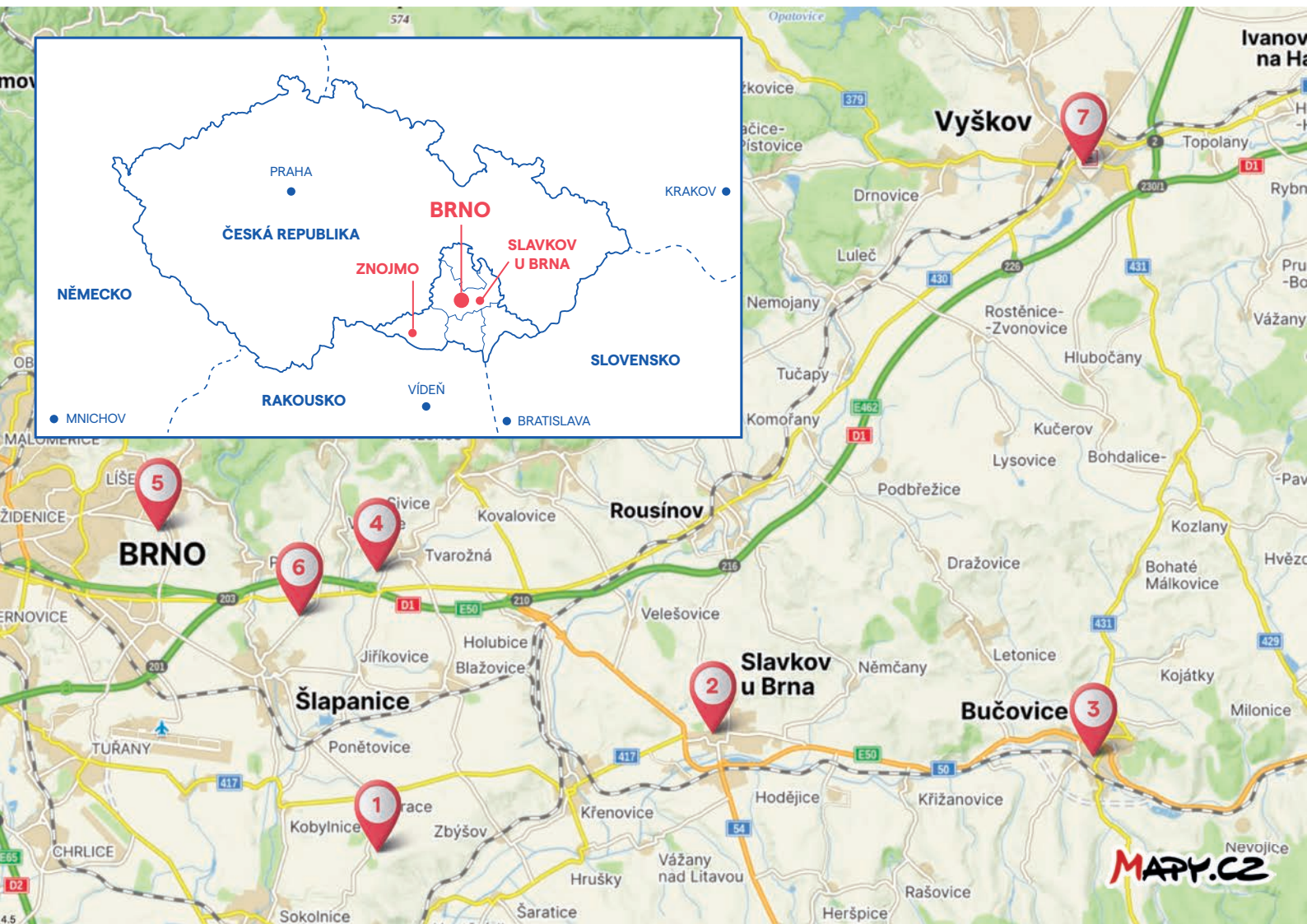
Kam zajít na lahodnou kávu nebo pořádný oběd? Ochutnejte top podniky jižní Moravy z gastroprůvodce gourmetjiznimorava.cz

Při výletování po jižní Moravě nechte starosti a auto doma – sveze vás idsjmk.cz

NAPOLEON NA JIŽNÍ MORAVĚ

*Poznejte místa, kudy
kráčela evropská historie.*

CZ

NAPOLEONSKÉ VÁLKY

Ludvík XVI. byl roku 1791 přinucen podepsat novou ústavu a Francie se stala konstituční monarchií. Leopold II. Habsburský s pruským Fridrichem Vilémem II. uzavřeli proti Francii spojenectví. Ta jim vyhlásila válku a obsadila část dnešní Belgie a Nizozemí. Po dalším pařížském převratu byl Ludvík XVI. popraven a zbytek Evropy zůstal pochopitelně v šoku! Do protifrancouzské koalice se zapojily další státy a dobyly zpět tzv. Habsburské Nizozemí. V této válce poprvé mocně zazářil generál Napoleon Bonaparte. Během italského tažení porazil piemontsko-sardská vojska i rakouskou

spojeneckou armádu. Napoleon obsadil Nice, Savojsko, Toskánsko... Pod patronátem Francie v Itálii vznikají Cisalpínská a Ligurská republika a císař František žádá o příměří. Napoleon se do Paříže vrátil jako hrdina a poté se vydal na slavné egyptské tažení. Mezitím roku 1799 uštědřila nová koalice Francouzům celý řetěz porážek. Napoleon se vrací jako spasitel, stává se prvním konzulem, poráží Rakušany v bitvě u Marenga, připojuje k Francii velkou část severní Itálie a roku 1801 se nechává korunovat císařem Francouzů.

BITVA TŘÍ CÍSAŘŮ

Na rok 1805 plánoval Napoleon invazi do Velké Británie. Anektoval Hanoversko, nechal popravit příbuzného bývalého francouzského krále. Popudil většinu evropských panovníků! Rusko, Prusko, Rakousko a Británie podepsali dohodu, vznikla III. protinapoleonská koalice. Napoleon chtěl místo obrany Francie zaútočit na Rakousko, poté Rusko. V říjnu dorazil k Dunaji a obklíčil rakouského podmaršálka Macka u Ulmu. Z Ruska táhla na pomoc carská armáda generála Kutuzova. Nepovedlo se vysvobodit Mackovy vojáky, ani zastavit Napoleona. Ten donutil nepřítele ustoupit k Olomouci, obsadil Znojmo i Brno. Bojoval ale

se zásobováním a koalicí posílila ruská armáda v čele s carem Alexandrem I. Francouzi byli na budoucím bojišti na výšině Staré vinohrady s náskokem už 29. listopadu. Šokovali nepřítele a výhodnou pozici mu přenechali. Vše byla strategie. Bitva se nakonec neodehrála podle ní, přesto Napoleon se 70 tisíci drtivě porazil 90 tisíc spojenců. Po bitvě dohodl s císařem Františkem příměří mezi Francií a Rakouskem. Ruské jednotky odtáhly, aniž by padlo slovo mír. Série vzpomínkových akcí na Slavkovsku připomíná napoleonské drama každý prosinec. Uvidíte nejen napínavé vojenské ukázky v dobových uniformách!

1

MOHYLA MÍRU

Ojedinělý válečný památník s mírovým posláním stojí na bojišti na počest všech obětí bitvy u Slavkova. Štíhlá stavba architekta Fanty evokující pyramidu je dominantou i přirozeným středem chráněné památkové zóny Slavkovské bojiště. Do podzemí kaple jsou stále ukládány ostatky padlých nalezené v okolí. Výšina byla rozhodující místo bitvy.

Opěrný bod spojeneckých vojsk dle legendy ozářilo rudé slunce a odkrylo Napoleonovi nepřátelské řady lemující hřeben návrší. Vedle mohyly zajděte na dort do kavárny, ale hlavně skočte do muzea na novou multimediální expozici a poznejte detaily této evropské události. Nebojte se suchého výčtu dat, čeká vás nevšední zážitek!

2

ZÁMEK SLAVKOV U BRNA

Rakouský císař František a ruský car Alexandr I. strávili na zámku Slavkov noc před bitvou plni optimismu. Hned následující den však ze zámeckého balkonu ohlásil Napoleon svým vojákům vítězství. V Historickém sále pak 6. prosince 1805 uzavírá Francie a Rakousko příměří. Toto období vám v jednom ze zámeckých křidel přiblíží rozsáhlá expozice Historického

muzea. Do bývalé rezidence slavného rodu Kouniců se vyplatí vydat nejen v době napoleonských akcí. Barokní perlu obklopuje nádherný park se vzácnými sochami a přiléhající veřejné golfové hřiště. Kdo potřebuje po kultuře světské potěšení, najde ho v blízkém Slavkovském pivovaru.

3

ZÁMEK BUČOVICE

I Bučovicemi prošla roku 1805 carská garda. Majitelé bučovického zámku se navíc v řadách generality účastnili přímo bitev – c. k. polní maršál Jan Josef kníže z Liechtensteina velel v bitvě u Slavkova spojenecké jízdě. Po ní zastupoval rakouskou monarchii při mírových jednáních. Na zámku se kochejte nádherně zdobenými sály.

Mezi znalci proslul na štyku bohatý Císařský sál a kuriozní Zaječí sál s freskami s převráceným světem, kde zajíci vyhráli nad lidmi a psy a stali se pány světa. Severně od Alp nenajdete podobný klenot – původní renesanční zámek s dechberoucím arkádovým nádvořím a stovkami reliéfů vyzdobili pozdně renesanční umělci celé Evropy.

4

SANTON

Bitvu tří císařů připomíná i pahorek západně od Tvarožné. Jako dělostřeleckou pozici si ho vybral sám Napoleon. Místní mu říkají Kopeček, dřív Padělek. Jméno Santon dali pahorku francouzští vojáci. Připomínal jim vrch, na který narazili během egyptského tažení. Návrší před bitvou srovnali, strhli mariánskou kapli a opevnili okopy s děly. Dnes na vršku

uvidíte půvabnou klasicistní kapli Panny Marie Sněžné z roku 1832 s mariánskou soškou a pamětními deskami s portréty francouzských generálů Claparèda a Valhuberta i ruského generála Bagrationa. Na kopii francouzského polního děla se běžte podívat na naves do Tvarožné, kam ji ze Santonu přenesli kvůli vandalům.

5

BRNO

Byl Napoleon během slavného tažení v Brně? Ano! Během památného roku 1805 tu strávil víc času než na bojišti. Projděte se centrem města v jeho stopách. Vyjížděl odtud pravidelně na studium krajiny budoucí bitvy. Se štábem se ubytoval v Místodržitelském paláci, dnešní Moravské galerii. Na Zelném trhu před palácem nechal zřídit pro své vojáky

jakta! Opodál z divadla Reduty udělali vězení pro oficíry a vojenský lazaret. V Denisových sadech pod Petrovem uvidíte obelisk – coby poděkování za konec válečných útrap ho vztyčili roku 1818. V Tyršově sadu na Veveří vyhledejte pomník francouzského generála Valhuberta, který po zranění v bitvě u Slavkova v Brně skonal.

6

ŠLAPANICE A ŽURÁNĚ

Ve Šlapanicích natrefíte na první reálie přímo spjaté s bojištěm a jen 25 minut chůze vás dělí od Žuráně, kde okusíte bitevní atmosféru. Vrchol kopce s památkem je exteritoriální území Francie. Návrší není přírodní útvar, ale uměle navršená pohřební mohyla z období stěhování národů, jedna z nejvýznamnějších archeologických lokalit

Moravy. Vrchol korunují javory a kubistický památník s plastickou mapou bojiště a rozložením vojsk z rána 2. prosince 1805. Přečtete si citaci z Napoleonovy slavné proklamace po bitvě. Právě stojíte na velitelském stanovišti, odkud vydal rozkaz k útoku na Pratecké výšiny a manévru zvanému lví skok, který rozhodl celou bitvu.

7

ZÁMEK VYŠKOV

Vyškov byl místem první větší srážky francouzské a ruské armády při spojeneckém tažení od Olomouce ke Slavkovu. Čtyři dny před krvavými boji u Slavkova tu ruské jednotky překvapily několik oddílů francouzského lehkého jezdeckta. Francouzi před přesilou kvapně ustupovali po císařské cestě směrem k Brnu a Rusové Vyškov snadno

získali pod svou kontrolu. Na zdejším zámku poté přenocovali ruský car Alexandr I. i rakouský císař František. (Ale v roce 1805 tu nocoval prý i Napoleon.) Dnes tu navštívte muzeum s různými expozicemi, třeba o středověku. Navíc místní expozice habánské keramiky je asi vůbec nejrozsáhlejší sbírkou proslulé malované fajánsy na Moravě.

8

ZNOJMO

Co ani mnozí dnešní obyvatelé Znojma netuší? Že se tu odehrála zásadní bitva evropských dějin spojených s Napoleonem! V červenci 1809 tady porazil tzv. pátou protifrancouzskou koalici. Ustupující rakouský arcivévoda Karel svedl boje u Dobšic a Suchohrdel. Francouzi postupovali přes klášter v Louce, ale zastavila je

bouřka. V klášterních vinných sklepích upadli do zcela nebojeschopného stavu! Zachránil je jen příjezd posil. Rakušanům sice přišla na pomoc císařská garda, ale Francouzi byli v přesile. Napoleon dle legendy nečekaně prohlásil: „Dost bylo krve!“ A uzavřel příměří. Bitva u Znojma potvrdila Napoleona coby (dočasněho) pána Evropy.